

אייר התשע"ז

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

"מקרא קדש" - "בכל מושבותיכם"

לפרשת אמור (על פי שיעור של הרב תמיר גרנות)

מקום. אין צורך לומר "לא תאכלו כל נבלה בכל מושבותיכם..." מפני שאין הוא אמינא שיהיה אחרת, אך במקרים אחרים, בהם נולדה הוא אמינא כזו, מלמדת אותנו התורה שאין זה כך.

11. ויקרא כ"ג כז-לב:

א. אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם וענייתם את נפשותיכם והקרבתם אשה לה:

ב. וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני ה' אלוהיכם:

ג. כי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונכרתה מעמיה:

ג. וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההוא מקרב עמה:

ד. כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדתיתכם בכל מושבותיכם:

א. שבת שבתון הוא לכם וענייתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם:

12. ספרא ויקרא - דבורא דנדבה (פרשה י"ד ד"ה פרק כ):

"חקת עולם" - לבית העולמים

"לדורותיכם" - שינהוג הדבר לדורות

"בכל מושבותיכם" - בארץ ובחוצה לארץ

13. תלמוד ירושלמי מכות (פרק א הלכה ח):

סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ; סנהדרין נוהגת בארץ ובחוצה לארץ דכתיב "והיו אלה לכם לחוקת משפט לדתיתכם בכל מושבותיכם" (במדבר ל"ה, כ"ט), ומה תלמוד לומר "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" (דברים ט"ז, י"ח) - בערי ארץ ישראל? אלא שבערי ישראל מושיבין דינים בכל עיר ועיר, ובחוצה לארץ מושיבין אותן פלכים פלכים.

14. ויקרא כ"ג ל"ד מ"ג:

(לד) דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים לה:

1. שמות פרק י"ב פסוק כ':

כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבותיכם תאכלו מצות:

2. שמות פרק ל"ה פסוק ג':

לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת:

3. ויקרא פרק ג' פסוק י"ז:

חקת עולם לדתיתכם בכל מושבותיכם כל חלב וכל דם לא תאכלו:

4. ויקרא פרק ז' פסוק כ"ו:

וכל דם לא תאכלו בכל מושבותיכם לעוף ולבהמה:

5. ויקרא פרק כ"ג פסוק ג':

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא לה' בכל מושבותיכם:

6. ויקרא פרק כ"ג פסוק י"ד (איסור אכילת חדש):

ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלוהיכם חקת עולם לדתיתכם בכל מושבותיכם:

7. ויקרא פרק כ"ג פסוק כ"א (דין יום הבכורים-שבועות):

ויקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל מושבותיכם לדתיתכם:

8. ויקרא פרק כ"ג פסוק ל"א (יום הכפורים):

כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדתיתכם בכל מושבותיכם:

9. במדבר פרק ל"ה פסוק כ"ט (פרשת עיר המקלט ורוצח):

והיו אלה לכם לחקת משפט לדתיתכם בכל מושבותיכם: הרב תמיר גרנות

בעיון מהיר בכל המקומות מתבררת התמונה הבאה: כאשר יש למצווה מקור או הקשר מקדשי, כלומר שמבחינה אחת או יותר יש לה משמעות כמעשה פולחני או כמחווה בעלת משמעות במקדש דווקא, התורה רוצה ללמד שלמרות היסוד ה"מקדשי" המצווה חלה בכל

(לה) ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו:

(לו) שבעת ימים תקריבו אשה לה' ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה לה' עצרת הוא כל מלאכת עבודה לא תעשו:

(לז) אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה לה' עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו:

(לח) מלבד שבת ה' ומלבד מתנותיכם ומלבד כל נדריכם ומלבד כל נדבתיכם אשר תתנו לה':

(לט) אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג ה' שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון:

(מ) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלוקיכם שבעת ימים:

(מא) וחגתם אתו חג לה' שבעת ימים בשנה חקת עולם לדרתיכם בחדש השביעי תחגו אתו:

(מב) בספת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בספת:

(מג) למען ידעו דרתיכם כי בספות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני ה' אלוקיכם: 15. יחזקאל ו', ו':

בכל מושבותיכם הערים תחרבנה והבמות תישמנה למען יחרבו ויאשמו מזבחותיכם ונשברו ונשבתו גלוליכם ונגדעו חמניכם ונמחו מעשיכם.

16. אור החיים ויקרא כ"ג, כ"ב:

"ובקצרכם את קציר וגו'". מה ענין זה לכאן, ואולי שבא לחייב גם שדה שהובא ממנו העומר שחייב בלקט ופאה, שתבא הסברא לומר כיון שתחילתו נקצר לקרבן יהיה פטור מפאה וכו' תלמוד לומר.

ולזה תמצא שלא הזכיר אלא לקט ופאה, שהם חובת שדה בלא סובב אמצעי, ולא הוזכר שכחה שהיא באה מצד בעל השדה. ורבותינו ז"ל בתורת כהנים אמרו שרמז ה' בזה שכל מי שנותן לקט שכחה ופאה מעלה עליו כאלו בית המקדש קיים והוא מקריב קרבנותיו לתוכו וכו' עד כאן, מה שאמר שכחה, הגם שלא הוזכר בפסוק, לצד שהוא מצווה שחייב בה כלקט ופאה כללה, והכתוב שלא כתבה להעירך שנתכוין גם כן לדרך שכתבתי.